

عنوان مقاله:

بررسی ارتباط استعمال قلیان با تراکم استخوان زنان یائسه

محل انتشار:

نشریه پرستاری ایران، دوره 18، شماره 41 (سال: 1383)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

فاطمه قیدر

اکرم نجف یارندی

دکتر روح انگیز جمشیدی

شرافت بیگم مختارشاهی

دکتر الهام افلاکی

خلاصه مقاله:

پوکی استخوان یکی از پیامدهای مهم دوران یائسگی است که موجب نگرانی و عوارض مختلف، در زنان می گردد. بنابراین توجه به عوامل تسریع کننده روند ایجاد پوکی استخوان از اهمیت به سزایی برخوردار است. یکی از این عوامل، استعمال سیگار می باشد. استعمال قلیان شکل گیری از مصرف دخانیات می باشد، بدین جهت پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه بین استعمال قلیان با تراکم استخوان گردن ران و مهره های کمری در زنان یائسه مراجعه کننده به مرکز سنجش تراکم استخوان بیمارستان نمازی شهر شیراز انجام شده است. این پژوهش به روش "هم گروهی گذشته نگر" انجام شده است و دارای یک جامعه می باشد و شامل کلیه زنان یائسه ۴۰ سال به بالای مراجعه کننده به مرکز سنجش تراکم استخوان بیمارستان نمازی شیراز که حداقل ۱ سال از آخرین قاعدگی آنها گذشته بود. این جامعه به ۲ گروه قلیانی و غیر قلیانی تقسیم شد. با محاسبات آماری حجم نمونه مورد لزوم در گروه قلیانی ۶۰ نفر و در گروه غیر، smoking, bubble

Hubble Postmenopausal women, bone mineral density of femur neck and lumbar spine تعیین قلیانی ۱۲۰ نفر

گردید. نمونه گیری به روش در دسترس انجام گرفت و محیط پژوهش مرکز سنجش تراکم استخوان بیمارستان نمازی شهر شیراز بود. برگه مصاحبه و برگ ثبت موارد به عنوان ابزار جمع آوری داده ها مورد استفاده قرار گرفتند. برگ مصاحبه شامل ۱۵ سوال بود غیر از ۱ سوال بقیه سوال ها از نوع بسته بودند، برگ ثبت موارد نیز دارای ۳ سوال باز بود. ابتدا پژوهشگر، فهرست و شماره تلفن زنان بالاتر از ۴۰ سال مراجعه کننده به مرکز سنجش تراکم استخوان بیمارستان نمازی را، که تراکم استخوان آن ها از قبل تعیین شده بود، از مرکز یاد شده، دریافت و با این افراد تماس تلفنی برقرار کرد. اطلاعات مورد لزوم از طریق مصاحبه تلفنی از افراد واجد شرایط جمع آوری و در برگ مصاحبه، ثبت گردید. سپس نتایج سنجش تراکم استخوان افراد مصاحبه شده، از مرکز یاد شده دریافت و در برگه ثبت موارد درج گردید. طبق نتایج، شاخص T تراکم استخوان گردن ران در زنان قلیانی، به طور معنی داری کمتر از تراکم استخوان گردن ران، در زنان غیر قلیانی بود ($t = ۰.۴۸$, $P = ۰.۹۸۸/۱$). انجام آنالیز کوواریانس برای حذف اثر متغیرهای مخدوشگر بیانگر آن بود که دو متغیر تعداد بارداری و تحصیلات نقش مهم تری در اختلاف مشاهده شده بین دو گروه قلیانی و غیر قلیانی ایفا کرده اند، به طوری که رابطه بین تعداد بارداری و تراکم استخوان گردن ران، رابطه ای معکوس و رابطه بین سطح تحصیلات و تراکم استخوان گردن ران، رابطه ای مستقیم بود ($P = ۰.۰۰۰/۰$ و $P = ۰.۰۳/۰$). در خصوص تراکم استخوان مهره های کمری، نیز یافته های به دست آمده نمایانگر وجود اختلاف معنی دار بین دو گروه مورد پژوهش بود؛ به نحوی که استعمال کنندگان قلیان از میانگین امتیاز T کمتری نسبت به زنانی که قلیان استعمال نمی کردند، برخوردار بودند ($t = -۰.۱۶/۲$ و $p = ۰.۴۵/۰$). طبق نتایج آزمون آنالیز کوواریانس پس از کنترل اثر متغیر مخدوشگر تحصیلات، مشخص گردید که اختلاف مشاهده شده، مربوط به متغیر استعمال قلیان بوده است ($۰.۴۵/۰ = \dots$).

کلمات کلیدی:

استعمال قلیان، یائسگی، تراکم استخوان گردن ران و مهره های کمری، Hubble bubble smoking, Postmenopausal women, bone mineral density of femur neck and lumbar spine

استعمال قلیان، یائسگی، تراکم استخوان گردن ران و مهره های کمری

